

بهداشت خانواده

(۴)

دوران حاملگی

در شمارهای گذشته بحث کافی درباره ازدواج و مقدمات آن بحث شد ، اینهمه دقت و احتیاط در امر ازدواج و اهمیت دادن به سلامت و اخلاق و خصوصیات خانوادگی طرف ، مقدمه یک موضوع مهم است ، بلکه اصلاً خود ازدواج مقدمه آنست و آن ، تشکیل خانواده ، و داشتن اولاد می باشد .

یکی از شگفتیهای آفرینش بارور شدن است . خداوند توانادر ازدواج ، شیرینی خاصی قرار داده بطوریکه مردم به تمام تلخیها و سراسر نهای ازدواج تن در می دهند تا نسل بشر در روی زمین باقی بماند ، بنا بر این کسی که ازدواج نکند یا قوایین خلقت و ناموس آفرینش مخالفت نموده است ، امروزه بر از قطر بهداشت از حامله دوران های تاویخ بشری پیشرفت نر است و مادران نبر ، از این پیشرفت بهداشت بهره مند هستند .

اگر نظری به آمار بهداشتی سالک پیشرفته بیفکنیم خواهیم دید چقدر وسرک و میر ، مادران و نوزادان کمتر شده است و بچه های عسر و آسالم تر از کودکان اعمار قبل هستند . با همه تلاش و کوشش و پیشرفتهای عظیم علمی ، هنوز بشر راه درازی را باید طی کند تا بطور کامل سلامت مادران حامله و نوزادان را تضمین نماید ، مادر کشور خود باید چهار عمل بنازیم تا بندهای پنهان را ببرد باید کمکی به مادران عزیز و جگر گوشگان آنان که پایه های عظمت آئینه کشور پرورش آنان قرار خواهد گرفت بنمائیم ، خوشبختانه تجربیات گرانبهای دیگران بر ایگان در دسترس ما است و باید این تجربیات را بکار بیندیم .

امروزه خطرات مادران حامله و نوزادان در شهرها ، بخصوص شهرهای بزرگ کشور ما خیلی کمتر از سابق است ولی در دهات ، هنوز آن خطرات باقی است . ایست که در این سطوری خواهد شد بزبان ساده آنچه را که بلكه مادر باید بداند فهرست وار ذکر کنیم .

رشد بچه در شکم مادر

چنین در حدود ۲۲۹ روز از عمر خود را بمرور سه ماهان عزیز در داخل رحم مادر می گذرانند بچه از بیکه تخمک تشکیل میشود که آنهم از ترکیب سلول مرد و اسپرماتوزوئید و نطفه زن ، اوول ، بوجود می آید .

رحم این تخمک بقدری کوچک است که تنها با هیگروسکوپ آنرا میتوان دید و در عین کوچکی موجودی است مستقل از وجود مادر ، و این موجود را اصطلاح زیست شناسان و زیگوت می نامند که بلا فاصله بعد از تشکیل ، شروع به تقسیمات میکند ابتدا به دو بند به چهار ، هشت ، شانزده و ... اصول تقسیم میشود و بر روی بیکه توده اسپناتوزوک ، بشکل توت فرنگی تبدیل میشود که بنام بلاستوسیر نامیده میشود مقدار آن بقدریج بیکه کمتر توخالی مبدل میشود که با هم جفت ، بلاستودرمیک و موسوم است .

تمام این تغییرات در هفته اول زندگی جنین بوجود می آیند .

گاهی جنینهای متعددی بوجود می آیند که همان دوقلوها و سهقلوهای معمولی را تشکیل میدهند که اینها از بیکه تخمک و یا تخمکی که چند وجود می آیند .

اگر چنانچه بیکه یاد و واسه نطفه مادر ، اوول ، در آن واحد بارور شوند چند بچه بوجود می آید که اینها دوقلو و سهقلوهای معمولی را تشکیل میدهند و ممکن است همه آنها از بیکه جنسی یعنی دختر و یا پسر و یا از جنس های متفاوت باشند و شباهت آنان بحدی که نیز مثل شباهت خواهران و برادران معمولی است .

ولی بندرت اتفاق می افتد که دوقلوها از تقسیم شدن بیکه تخمک بارور بوجود بیایند ، این قبیل دوقلوها و سهقلوها از بیکه جنسی یعنی یا پسر هستند و یا دختر و از حیث رنگ و شکل و صفات موروثی کاملاً شبیه بهم هستند در حدود بیکه چهارم دوقلوها از این نوع هستند .

در بعضی از موارد استثنائی دوقلوهای مشابه ، بهم چسبیده متولد میشوند که با سه دوقلوهای سیاهی و سفوف هستند و با اسل جراحی ، آنانرا از هم دیگر جدا می کنند .

تقریباً از هر ۸۵ زایمان ، بیکه دوقلوست و تقریباً از هر ۷۲۳۵ زایمان بیکه سهقلوست و تقریباً از هر ۷۴۰۰۰ بیکه چهارقلو و از ۳۵ میلیون بیکه پنج قللوست بسیار کم اتفاق می افتد که پنجقلوهای همگی سالم بدنیایا بیندود در این مورد پیش از دو سه مورد گزارش قابل اعتماد درست نیست .

همینکه جنین شروع بر شد میکند نه تنها عدد سلولهای آن زیاد میشوند بلکه بقدریج اساج

و اعضای مختلف نیز ظاهر میگرددند .

از بلاستودرم ، سه لایه متخصل تولید میگردد که هر کدام اعضا و اساج مشخص را بوجود خواهند آورد بقرائیر :

۱ - از لایه خارجی (۱) پوست - ناخن - دستکاه عینی - چشم - گوش و مخاط دهان و بینیگاه بوجود می آید .

۲ - از طبقه وسطی (۲) نسج منجمه - استخوان - غضروف - عضلات و عروق خونی - عروق لنفاوی بهره نظیر کلیهها و غدد تناسلی بوجود می آید .

۳ - از لایه داخلی (۳) مخاط حلق - دستگاه تنفس - جهاز هاضمه و مثانه تشکیل میشود .

۴ - در حدود هفته سوم بیکه پرده پام کیسه آب (۴) بدور جنین ایجاد میشود . این کیسه پر از مایع زلال و شفاف است که برای حفاظت جنین از ضربات خارجی بوجود آمده است . پس اگر چنانچه ضربه بشکم و یا رحم مادر وارد شود این آب مثل بیکه قوسه ضربه ، ضربه را مستهلک نموده و جنین از خطر محفوظ میماند .

در همین اثنا بیکه دستگاه جریان خون بین رحم مادر و جنین بوجود می آید و جنین از این راه تغذیه میکند و این ارتباط ، از طریق بند ناف که عروق خونی را دربر میگیرد ایجاد میشود (۵) و چهارراه ارتباط جنین با مادر همین بند ناف است که به جفت وصل میشود (جفت بیکه تکثیر بزرگ نسج پلاستیک که به رحم ، وصل بوده و بلافاصله بعد از زایمان به بیرون رانده میشود) .

در جریان زایشه جنین ، جریان خون نیز در بدن جنین برقرار شده و مستقل از جریان خون مادر بکار خود ادامه میدهد .

خون جنین بواسطه جفت ، تماس بسیار نزدیک با خون مادر میگیرد ولی با آن مخلوط نمیشود ولی مابعد مواد غذایی و اکسیژن به آسانی از جفت وارد خون جنین میشوند و همچنین چهارراه نونیکت ، و سایر فتولات بچه از راه جفت تدریجاً در خون مادر میریزد و از راه خون مادر دفع میشود و این تبادلات هستند که بار اضافی دستگاه تنفسی و ترشچی مثل کلیهها خون جنین را در دستگاه گردش خون تحمیل میکنند .

در هفته هشتم جنین شکل انسان را بوجود میگیرد ولی تمام چهارم چشم و گوش و انگشتان و آلت تناسلی مشخص نیستند .

کسی بعد از ماه چهارم سدی قلب بچه با گوشه طیبی قابل شنیدن است و اساج است که هر چه بر طول دهان افزوده شود بر وزن بچه نیز اضافه میگردد .

۱ - اکتودرم ۲ - گروودم ۳ - آندودرم ۴ - آمنیوس

(۵) بیلتا بیکه بناف پیوسته است بند ناف نامیده میشود .